

V zmislu §-a 33 k. pr. r. stavljenemu predlogu c. kr. generalne prokurature je bilo torej po §-u 292 k. pr. r. ugoditi in kakor zgoraj navedeno razsoditi, in to tembolj, ker bi nastopile za obsojenca, ako bi ostala razsodba neovržena, še mnogo občutnejše posledice, izvirajoče iz obsodbe zaradi difamujočega delikta.

Dr. Rogina.

LISTEK.

Reforma v justici?

Zares hvale vredno početje, ako se tudi pri nas v Avstriji na to dela, da bi se prenaredil staroslavni in starodavni obč. drž. zakonik; ni dvoma, da je reformator, velezaslužni tolmač tega našega zakonika dr. Jos. Unger — pravi mož, kojemu se je poverilo predsedništvo v začasnem odboru za prireditev novih dodatnih zakonov. Znano je, da se hoče reformo uvesti potom »novel«, in ker ni pričakovati glede na raznovrstne težave in zapreke v naši državni skupini, da bi se izvršila čisto nova redakcija omenjenega zakonika v pol stoletju, tudi ni nasprotovati načelu, kako se naj reforma faktično izvede.

Tudi slovanski državljani pozdravljajo Ungerjevo idejo simpatično, in sestava provizornega odbora že tudi kaže, da se bo slovanska individualnost pri novi ureditvi zakona zelo upoštevala; imeni odbornikov dr. Randa in Madeyski jamčita sijajno za to, da se bodo bogati viri slovanskega pravosodstva na korist celote uporabljali pri sestavi novega suplementa k obč. drž. zakoniku.

Povsem umestno bo tudi, kar je justična uprava tudi že sedaj poudarjala, da se sestavi veliki, nekakšen centralni odbor, v kojem bodo zastopani različni stanovi, korporacije, sploh vsi merodajni faktorji, ki so poklicani sodelovati pri tako važnem podjetju. Pričakovati smemo tudi mi Slovenci, da se nam odkaže v tej skupini delavcev za dobro reformo zakona primerno mesto; saj je znano, da se ravno na slovenski zemlji rodijo

velezanimive pravde, in da človeške potrebe nikjer niso enakomerne, ter da se pravo tesno zveže z odnošaji, ki mu kažejo svojo naravno pot. Toliko je tedaj naš strokovni list tudi prizadet na tem velevažnem vprašanju, in ne bode kazalo križem rok držati, marveč pridno segati v delo, ki je namenjeno roditi tudi v naših pokrajinah dobre sadove!

Ako se ozremo po polju slovanske pravniške literature, najdemo toliko dobrega gradiva, da nas ni treba biti sram, in na nas pride etična dolžnost, da izkoriščamo vse naše vire v pro-speh novega modernega zakonika, ki nam bo pokazal, za koliko smo v pravnih stvareh napredovali, in služil zaeno tudi kot kaži-pot, kako se je treba na višini modernega pravosodstva vzdržati.

Vendar še neko reformo bi predlagali, predno se začne s kodifikacijo nove novele; — kaj pomagajo dobri zakoni, ako se v praksi nedostatno izvršujejo!

Z velikim veseljem in še z večjimi nadami smo pričakovali novih civilno-pravdnih zakonov iz leta 1895.; sedaj že gremo v šesto leto in smeli bi že govoriti o bogati žetvi! Ali je res vse tako lepo, popolno, idealno, praktično in koristno, kar smo doživeli izza dobe veljavnosti teh zakonov? Marsikateri delavec na polju pravosodstva iz prejšnjih časov z ramo miga in nikakor ne vidi, da bi bilo vse tako izvrstno, kakor se večkrat piše in govori!

Osobito odvetniški stan z novo prakso ni dokaj zadovoljen, graja se, da individualnost sodnika preveč vpliva na izid pravde, da se pojavlja nekako prevladanje sodniške delavnosti nasproti odvetniški, da se preveč ščitijo stranke glede stroškov i. t. d.; deloma se je konflikt z zadnjega stališča že podel. Čisto resno pa protestujejo pravico iskajoče stranke, oziroma njih branitelji, to je odvetniki, proti notranji sodni upravi; vsebina razsodb višjih inštanc in osobito najvišjega sodišča nikakor ne ugaja, in pogostoma se slišijo pritožbe, da si odločbe najvišje instance o enem in istem pravdnem in pravnem vprašanju tolikokrat nasprotujejo! Zares je pomilovanja vredno, ako isto sodišče dobi v taci vprašanjih različne odgovore od najvišjega sodnega dvora. Kam zabredemo, ako se z a k o n i različno tolmačijo, ali ako se e n a k o pravno razmerje čisto enostransko, enkrat tako, drugič zopet drugače presoja?

Nevarno bi bilo na tej poti še dolgo dalje hoditi, zabredli bi v neznosno temo! Vse napreduje, in pravosodstvo naj bi opesalo? Mi torej upamo, da se položaj vitalno spremeni; proč s starim drevesom, ako ne rodi več dobrega sadu, t. j. najvišji sodni dvor naj se pomnoži z delavci, ki so ledino v nižjih inštancah pošteno orali in ki po dolgoletnem trudu niso zase ničesar dosegli! Gotovo ne bi bilo prav, ako bi se najvažnejša mesta pri sodnih dvorih oddajala sodnikom, ki ne stoje na višini popolne praktične in znanstvene izobraženosti; naj se ne bi nikdar protežirali ljudje, ki so večkrat edinole pokazali svoje zmožnosti na kriminalističnem polju, kojim pa manjka prave šole, ki se dobi, ako sodnik mnogo let služi v nižjih inštancah kot adjunkt, okrajni sodnik in svetnik, in ne samo v eni stroki, marveč v vsaki stroki jurističnega delovanja!

Premalo takih dobro in praktično izšolanih sodnikov je na višjih inštancah, in dokler ne pridemo do pravične uredbe, da vsak izkušen sodnik še pred dokončanim 30letnim službovanjem napreduje do višje službe in boljšega materialnega stanja, — ostane vsak trud, vse stremljenje po dobri judikaturi zastoj! — Nič »pro domo«, le naprej po ravni poti pravice in zaslugel

X.

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. maja 1904.

— (Prvi shod čeških odvetnikov) se bo vršil letošnje Binkošti v Pragi sporedno s prvim znanstvenim shodom čeških pravnikov. Odvetniški shod prireja »Spolek českých advokátů v králevství českém« in namen mu je, da češko odvetništvo manifestuje svoje zahteve narodne in stanovske, da razodene tudi svoje nazore o važnih vprašanjih časa, zadevajočih pravno vedo in upravo. Osobito se bo na shodu razpravljalo a) o zahtevi, da se češki jezik pripusti k javnim razpravam najvišjega kasacijskega, upravnega in državnega sodišča; b) o stanju odvetništva češkega; c) o reformi najvišjega sodišča in d) o zavarovanju v odvetništvu. Ker se ta vprašanja tičejo koristi odvetništva vseh slovanskih narodnosti v Avstriji, pričakuje se udeležba tudi drugih slovanskih kolegov, katerim pripravljalni odbor zagotavlja srečen in prijateljski vzprejem.

— (Iz kronike društva »Pravnika«.) V zadnji seji dne 28. pr. m. je odbor sklenil, da se naj bi društvo udeležilo po deputaciji I. znanstvenega